

Podstatné mená v daltonskom zadaní pre 6. ročník

1. Ako sa volá náuka o tvaroch slov?

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

1. synonymum slova *veľa* 2. Meno Feldekovej manželky 3. zvuková zhoda slabík na konci veršov
 4. Shrekova manželka 5. slovenský kraj 6. literárny druh, v ktorom autor vyjadruje svoje pocity
 7. slová s opačným významom, antonymá- 8. pád, na ktorý sa pýtame otázkou *koho? čoho?*
 9. malá iskra 10. dánsky rozprávkár

2. Utvor podstatné mená a napíš, či je PM konkrétne alebo abstraktné.

- skákať -
- pracovať -
- požiarny -
- smotanový -
- dýchať -
- hnevať sa -

3. V texte vyhľadaj PM a vyfarbi: mužský rod- modrou, ženský rod- červenou a žltou – stredný rod.

Rodina Slnka sa volá slnečná sústava. Obsahuje všetky planéty, mesiace, kométy a kusy skál, prachu a ľadu, ktoré obiehajú okolo Slnka. Planéty sú zo skál, z kovu alebo plynu. Do slnečnej sústavy patrí deväť planét. Najväčšia je Jupiter. Je taký veľký, že by sa doňho zmestili všetky ostatné planéty. O planéte Pluto sa vie iba málo. Je to najmenšia planéta. Astronómovia ich pomenovali podľa gréckych alebo rímskych bohov.

PM spočítaj a doplň do tabuľky. Počítaj aj tie, ktoré sa už opakujú.

mužský rod	ženský rod	stredný rod

MUŽSKÝ ROD

životné PM		neživotné PM	
chlap	hrdina	dub	stroj
-PM zakončené v N sg. - na spoluhlásku (kuchár, rybár, spevák, vedec) - na samohlásku -o (dedo, ujo, Mišo)	-PM zakončené v N sg. na -a (gazda, kolega, správca)	-PM zakončené v N sg. na tvrdú alebo obojakú spoluhlásku (vlak, stôl, dym)	-PM zakončené v N sg. na mäkkú spoluhlásku (nôž, meč, kroj)
V príponách nikdy nepíšeme – y !!!			

4. Martinko sa nenaučil pravopis podstatných mien a urobil v diktáte chyby. Pomôž mu ich nájsť a opraviť.

Všetky stoli boli obsadené. Pricvikol si prsti na rukách. Starému otcovy sa priťažilo. Síkorka sedela na konáry a uzimene zatrepotala skrehnutými krýdelkami. Vlak zastavil v tunely. Vojaci dostali nové uniformy. Horáry chodia po svojom revíry v každom počasí. Vysoko nad lesom krúžili dva orli. Českí filmáry natočili v minulom roku dva nové filmi.

5. Utvor lokál jednotného čísla týchto PM.

- pohár-
- kalendár-
- papier-
- hotel-
- sveter-
- bicykel-

Akú príponu si písal v lokáli?

6. Označ skupinu PM , ktorá sa skloňuje podľa vzoru dub.

- A. vo vlaku, gazdu, v zožite, v lesoch, pod stromom
- B. pod stromom, vo vlaku, dym, na stole, kominárom
- C. komín, v kíbe, pod stolom, na strome, s nožom
- D. vo vlaku, na strome, hlas, cit, pod sudom, v kotle

Z textu vypíš len PM mužského rodu a urč gramatické kategórie a pád.

Videla si tú obrovskú sieť?“ zvolala Zuzanka. Veľmi sa jej páčil pohľad na morský prístav. Len čo prišli na pláž, všetci sa rozbehli do vody. Bolo to úžasné! More bolo studené.

-
-

Ženský rod

žena	ulica	dlaň	kost'
-PM, ktoré majú v N sg. pred samohláskou -a tvrdú , alebo obojakú spoluhlásku (kniha, päta, zima)	-PM, ktoré majú v N sg. pred samohláskou -a mäkkú spoluhlásku (koža, papuča, Soňa)	-PM, ktoré majú v N sg. spoluhlásku (pieseň, pekáraň)	-PM, ktoré majú v N sg. spoluhlásku (zver, hus, jar)

V prípone vzoru kost' sa nikdy nepíše y!

Text

Ležal som teda vystretý na zemi, akurát chránený kríkom morskej trávy, keď nad nami hromotne preplávali akési ohromné, neforemné, fosforkujúce obludy. Krv mi stuhla v žilách! Bol to pár strašných, nebezpečných žralokov s obrovským chvostom, s kalným sklovitým pohľadom. Neviem, či sa ich Consal pokúšal zatriediť, ale pokiaľ išlo o mňa, pozoroval som ich striebřisté bruchá. A strašné papule ježiace sa zubami – skôr ako obeť než ako prírodovedec. Našťastie tie pažravé zvieratá zle vidia. Nezbadali nás, hoci preplávali tak blízko, že sa nás dotkli hnedými plutvami.

(J. Verne: Dvadsaťtisíc míľ pod morom, upravené)

7. Vyhľadaj v texte PM ženského rodu, ktoré sa skloňuje podľa vzoru a urči gramatické kategórie.

- kost'-
- dlaň-

8. Doplň do tabuľky.

N sg.	G sg.	N pl.	G pl.	D pl.	L pl.	I pl.
hus						
	osi					
				cirkvám		
		osy				
						jarami

STREDNÝ ROD

mesto	srdce	vysvedčenie	dievča
-o (krídlo, tielko)	-e (plece, vrece, líce)	-ie (obilie, zdravie)	-a (chlapča, háďa, holúbä)

Z každého radu slov vyčiarkni jedno, ktoré tam nepatrí.

- na líci, moriam, na poliach, oje, v učilišti, v zdraví
- kakao, v oku, tielka, v mlieku, na uchu, na lícach
- dieťaťa, zvierat, holúbä, s chlapčatom, chlapovi
- lístí, umenie, v zdraví, bez svítania, bez dievčata

Vlastné podstatné mená

Doplň veľké a malé písmená.

_lica _ieru, _ové _esto _ad _áhom, _ianoce, _rnava, _lovenské _árodné
_ivadlo, _ravský _ámok, _lovenské _ámky, _iely _otok (dedina),
_trbské _leso (jazero), _oľsko, _chtinské _ragonitová _askyňa, _užná _zia,
_amanšský _rieliv, _everná _frika, _užná _urópa, _užná _merika, _užné
Írsko, _everné Írsko, _em (pôda), _vanka _ri _itre, _ružstevná _lica,
_ákladná _kola v _rezovej _od _radlom, _ianočné sviatky, _skimák,
_emec, _rnačan, _rnavské ulice, _enickí futbalisti

Starým rodičom k Vianociam vypíš pohľadnicu .

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---	-------------------------

Doplň do tabuľky.

N sg.	G sg.	L sg.	N pl.	G pl.	D pl.	L pl.
dlaň						
pieseň						
šľapaj						

V ktorých pádoch je výnimka z rytmického krátenia?

Zvieracie PM mužského rodu

V sg. ich skloňujeme podľa vzoru **chlap**.

V pl. ich skloňujeme podľa vzoru **dub** a **stroj** (podľa koncovej spoluhlásky).

Doplň do textu.

Drozd_ sú známe spevavce. Drop_ sú podobné ako hus_ , no majú dlhší krk i noh_. Skalár_ sa pokladajú za jedny z najkrajších akváriových rybiek. Vo všetkých oceánoch sú známe pôvabné morské vták_ - albatros_ . Z hľadiska tvaru sú jašter_ oveľa rozmanitejšie ako had_ . Jazvec_ patria k lasicovitým cicavcom. Rys_ majú na ušniciach štetôčky srst_ . Do radu blanokřídlorcov patria okrem iného os_ , včel_ a mravc_ . Šakal_ sú menšie ako vlk_ .

Zakrúžkuj len tie slová, ktoré sa skloňujú podľa uvedeného vzoru.

dom, slon, zajacovi,
pán, lavíc, psy,
na strome, gazdovi

dub

v spálni, na medzi,
koža, jar, reč, labuť,
niť, chuť, v pästi

kost'

mravce, učitelia,
s horolezcom ,
bača, komáre, orol,
Paľo

chlap

Zdroje:

Lampartová T. : Päťminútovky zo slovenského jazyka, Príroda Bratislava 2010
Caltíková M., Tarábek J. :Prehľad gramatiky a pravopisu slovenského jazyka,
Didaktis 2003

Agentúra
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

